

Správa o výsledku kontroly procesu transformácie vybraných organizácií Ministerstva obrany SR na akciové spoločnosti

Kontrolná akcia bola vykonaná v zmysle plánu kontrolnej činnosti na rok 2008, jej účelom bolo preveriť stav dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov, hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti vynakladania finančných prostriedkov a nakladania s majetkom štátu v procese a po ukončení transformácie.

Subjektmi kontroly bolo **Ministerstvo obrany SR** (ďalej len „MO SR“) a **Vojenské zdravotnícke zariadenia, a. s., Piešťany** (ďalej len „VZZ Piešťany“). Kontrola bola vykonaná prerušovane v termíne od 18.08.2008 do 03.12.2008.

Kontrolovaným obdobím boli roky 2006 a 2007 (v potrebných prípadoch boli preverené aj roky 2005 a 2008).

Predmetom kontroly bolo preveriť :

- spôsob a rozsah vykonanej transformácie,
- správnosť a opodstatnenosť vymedzenia vkladu majetku do akciovej spoločnosti,
- uplatňovanie záujmov jediného akcionára a uplatňovanie majetkových a finančných záujmov rezortu obrany.

1. Spôsob a rozsah vykonanej transformácie

Poslaním transformácie malo byť vytvorenie predpokladov pre dlhodobé znižovanie nákladov spojených s obsluhými činnosťami pre potreby MO SR. Objem výkonov príspevkových organizácií pre zriaďovateľa sa neustále znižoval z dôvodov reštrukturalizácie Ozbrojených síl SR (ďalej len „OS SR“). Transformácia mala vytvoriť predpoklady pre znižovanie predovšetkým prevádzkových nákladov s cieľom optimalizácie vynakladaných finančných zdrojov na zabezpečenie prevádzky spoločností poskytujúcich zdravotnícku a odvodenú starostlivosť (rekreačné a rehabilitačné služby). Vykonanie transformácie vyplynulo aj z dlhodobého zámeru MO SR, v nadväznosti na „Dlhodobý plán rozvoja MO SR a OS SR s výhľadom do roku 2015“ a z ustanovenia § 91 ods. 3 zákona č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 578/2004 Z. z.“), podľa ktorého „...Postupnosť transformácie zdravotníckych zariadení, tvorbu a zloženie prvých predstavenstiev a prvých dozorných rád v transformovaných zdravotníckych zariadeniach určí ministerstvo zdravotníctva do 31. 03. 2005 tak, aby sa transformácia zdravotníckych zariadení uskutočnila najneskôr do 31. 12. 2007, ak ide o transformáciu zdravotníckych zariadení, kde v mene štátu koná príslušne ministerstvo, v spolupráci s príslušným ministerstvom.“

V zmysle uvedeného ustanovenia zákona, v nadväznosti na uznesenie vlády SR č. 340/2004,

bod B.1, ktorým bolo zriaďovateľom štátnych príspevkových organizácií, teda aj MO SR uložené posúdiť právnu formu hospodárenia príspevkových organizácií a zosúladiť ich právne pomery s návrhom zákona priebežne, najneskôr do 31. 12. 2006.

Plnenie uvedeného uznesenia vlády sa v rezorte obrany v tom čase týkalo týchto príspevkových organizácií:

1. Vedecko-technická základňa:

Vojenský technický a skúšobný ústav Záhorie
Vojenský letecký technický a skúšobný ústav Košice
Vojenský technický ústav Liptovský Mikuláš

2. Rekreačné zariadenia:

Vojenská zotavovňa Smrekovica
Vojenská zotavovňa Zemplínska Šírava

3. Poskytovatelia zdravotnej starostlivosti:

Ústredná vojenská nemocnica Ružomberok
Vojenská nemocnica Ministerstva obrany SR, Bratislava
Letecká vojenská nemocnica Košice
Vojenský kúpeľný ústav Piešťany
Vojenský vysokošpecializovaný ústav pre choroby pľúčne Nová Polianka
Vojenské klimatické kúpele Tatranské Matliare (ďalej len „VKK TM“), ktorého súčasťou bola i Vojenská zotavovňa Tatranské Zruby

Štátna príspevková organizácia Vojenská zotavovňa Tatranské Zruby bola k 31.12.2005 zlúčená so štátnou príspevkovou organizáciou Vojenské klimatické kúpele Tatranské Matliare (ďalej len „VKK TM“). Samotné zlúčenie uvedených príspevkových organizácií bolo vykonané v zmysle príslušných ustanovení zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 523/2004 Z.z.“).

Do roku 2006 príspevkové organizácie uvedené v bode 3 poskytovali rezortu obrany služby spojené so zdravotníckym zabezpečením - liečebné pobyty, ďalej rehabilitačné pobyty, ako i rekreačné služby pre príslušníkov a zamestnancov OS SR a MO SR. V nadväznosti na uznesenie vlády SR č. 197/2005 bolo vládou SR rozhodnuté vykonať transformáciu vybraných zdravotníckych zariadení, v zmysle čoho bola vykonaná transformácia poskytovateľov zdravotníckej a odvodenej starostlivosti v pôsobnosti MO SR. Transformácia ostatných príspevkových organizácií poskytujúcich rehabilitačné a rekreačné služby a príspevkových organizácií zabezpečujúcich vedecko-technický rozvoj v rezorte obrany, bola vykonaná v zmysle uznesenia vlády SR č. 936/2005. Termín ukončenia obidvoch transformácií na MO SR bol určený do 31. 12. 2006.

V roku 2006 boli príspevkové organizácie poskytujúce zdravotnícku starostlivosť transformované na základe zákona č. 578/2004 Z. z. na akciové spoločnosti so 100 % majetkovou účasťou štátu. Jediným zakladateľom a stopercentným akcionárom sa stalo MO SR.

MO SR vypracovalo zakladateľské listiny a stanovky podľa vzorovej zakladateľskej listiny a podľa vzorových stanov spoločnosti založenej na poskytovanie zdravotnej starostlivosti schválených uznesením vlády SR č. 197/2005.

Kontrolou vo VZZ Piešťany bolo preukázané, že príspevková organizácia Vojenský

kúpeľný ústav Piešťany si ešte v roku 2005 nechala vypracovať Výskumným ústavom riadenia hodnoty podniku a súdneho inžinierstva, a.s. Bratislava (ďalej len „VÚRHPaSI“) zakladaciu listinu, stanovy akciovej spoločnosti a proces transformácie príspevkovej organizácie na spoločnosť. Tento postup však bol v rozpore s celkovou koncepciou a postupom transformácie príspevkových organizácií na spoločnosti, nakoľko stanovy transformovaných príspevkových organizácií boli určené uznesením vlády SR č. 197/2005 jednotne pre všetky transformované príspevkové organizácie. V danom prípade išlo o prekročenie rozhodujúcich právomocí bývalej príspevkovej organizácie a svedčí to i o nedostatočnom riadení procesu transformácie z úrovne MO SR ako zriaďovateľa príspevkovej organizácie.

2. Správnosť a opodstatnenosť vymedzenia vkladu majetku do akciovej spoločnosti

Majetkovú účasť štátu na podnikaní spoločností a jej prevod upravujú ustanovenia zákona č. 578/2004 Z. z. Hodnota nepeňažného vkladu do spoločností bola určená znaleckým posudkom vypracovaným ku dňu založenia spoločností ako všeobecná hodnota nehnuteľného a hnutel'ného majetku štátu vkladateľných podnikov v správe MO SR a je peňažným vyjadrením súčtu hodnoty vkladu do ich základného imania (ďalej len „ZI“) a hodnoty rezervného fondu vytvoreného v deň ich vzniku. Znalecké posudky boli vypracované VÚRHaSI. Vlastnícke právo k nepeňažnému vkladu prešlo na spoločnosti dňom ich vzniku. Prechod vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ktoré boli súčasťou nepeňažného vkladu od zakladateľa na spoločnosti, sa vykonalo záznamom podľa osobitného predpisu. Súčasťou návrhu na vykonanie záznamu do katastra nehnuteľností boli okrem náležitostí uvedených v osobitnom predpise aj zakladateľské listiny spoločností obsahujúce súpis nehnuteľností ako súčasť nepeňažného vkladu.

Hodnota nepeňažného vkladu do vojenských zdravotníckych zariadení v pôsobnosti MO SR, ktoré vznikli v roku 2006, predstavovala výšku 1 310 600 tis. Sk. Po druhom roku hospodárenia v novej právnej forme predstavovalo vlastné imanie týchto spoločností k 31.12.2007 výšku 1 247 352 tis. Sk. Z analýzy vývoja hospodárenia jednotlivých spoločností vyplynulo, že ich hospodárenie od vzniku v roku 2006 do konca roka 2007 nebolo priaznivé. Potvrďuje to i skutočnosť, že k 31.12.2007 bolo vlastné imanie spoločností nižšie o 63 248 tis. Sk ako hodnota nepeňažného vkladu zakladateľa do spoločností v čase ich vzniku.

Kontrolou bolo zistené, že zo strany jediného akcionára (MO SR) nebola tejto skutočnosti venovaná náležitá pozornosť, nakoľko hodnota nepeňažného vkladu do spoločností pri ich založení, napríklad u VZZ Piešťany, nebola ešte ani do ukončenia kontroly vecne ani obsahovo zosúladená zo skutkovým stavom u spoločnosti. Kontrolou bolo zistené, že všeobecná hodnota majetku pri založení spoločnosti nebola stanovená správne. V súvislosti so spracovaným znaleckým posudkom a dodatkom k posudku boli zistené i ďalšie rozdiely medzi vykazovaním hodnoty majetku medzi bývalými príspevkovými organizáciami transformovanými na spoločnosť a otváracou súvahou spoločnosti ako rozhodujúcim účtovným dokladom účtovníctva spoločnosti. Napríklad z dokladov vyplynulo, že netto hodnota majetku u príspevkových organizácií bola 677 757 tis. Sk. Pritom podľa zatváracej súvahy príspevkových organizácií predstavovala celková hodnota ich majetku v brutto hodnotu 1,086 mld. Sk. V tejto súvislosti bolo zistené, napríklad že znalecký posudok VKK TM uvádzal východiskovú cenu pozemkov pre výpočet znaleckej ceny v sume 100 Sk za m², avšak v lokalite kúpeľov sa cena pozemkov pohybovala v rozmedzí 1 500,- až 3 000,- Sk za m².

Hodnota nepeňažného vkladu sa určí znaleckým posudkom, ktorý musí obsahovať aj opis nepeňažného vkladu, spôsob jeho ocenenia, údaj o tom, či jeho hodnota zodpovedá emisnému kurzu upísaných akcií splácaných týmto vkladom alebo hodnote prevzatého záväzku na vklad do spoločnosti. V tejto súvislosti musia byť zrejmé postupy, na základe čoho a ako spracovateľ

znaleckého posudku postupoval pri stanovení hodnoty majetku v znaleckom posudku. Pre stanovenie hodnoty majetku musí byť uvedený opis majetku a spôsob jeho ocenenia, obvykle sa vyžaduje trhové ocenenie majetku. Zároveň by malo platiť pravidlo, že aj keď boli hodnoty v znaleckom posudku určené podľa vyhlášky o stanovení všeobecnej hodnoty majetku, mala táto hodnota vyjadrovať obvyklú cenu, (trhovú cenu), za ktorú by sa majetok predal v danom čase.

Nepresnosti a rozdiely v znížení hodnoty majetku spoločnosti medzi znaleckými posudkami a ďalšími dokladmi príspevkových organizácií (napr. súvah) neboli zdokumentované. Do ukončenia kontroly neboli vysvetlené napriek tomu, že predstavenstvo spoločnosti požiadalo ešte v decembri roku 2006 o vysvetlenie VÚRHPaSI, vtedajšieho oceňovateľa.

Úloha spracovateľa znaleckých posudkov z úrovne zakladateľa (MO SR) u tejto spoločnosti, ale ani u ostatných spoločností, nebola počas kontroly preukázateľne vysvetlená.

Po vzniku spoločností bolo MO SR povinné bez zbytočného odkladu odovzdať a spoločnosti boli povinné prevziať majetok, záväzky, práva a povinnosti tvoriace nepeňažný vklad a odovzdaní a prevzatí mali byť napísané zápisnice.

Kontrolou bolo zistené, že nie vo všetkých prípadoch bol dodržaný tento postup, napr.: pri založení spoločnosti VZZ Piešťany bolo zistené porušenie ustanovenia **§ 87 ods. 2 zákona č.578/2004 Z. z.**, podľa ktorého „.... Vlastnícke právo k nepeňažnému vkladu prechádza na akciovú spoločnosť dňom jej vzniku. Podkladom na vykonanie záznamu o prechode vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam v katastri nehnuteľností je súpis nehnuteľností, ktorý tvorí prílohu k zakladateľskej listine. Ku dňu vzniku akciovej spoločnosti je zakladateľ povinný odovzdať a akciová spoločnosť je povinná prevziať veci zahrnuté do nepeňažného vkladu. O odovzdaní a prevzatí vecí zahrnutých do nepeňažného vkladu sa spíše zápisnica podpísaná oboma stranami, ustanovenie o prechode vlastníckeho práva podľa osobitného zákona sa nepoužije.“

Porušenie citovaného ustanovenia zákona bolo v tom, že uvedená spoločnosť vznikla 07.02.2006 zápisom do obchodného registra, pričom predmetná zápisnica bola podpísaná až 06.11.2006. Proces transformácie uvedenej spoločnosti bol tak ukončený až s deväťmesačným oneskorením od jej vzniku. Taktiež otváracia súvaha spoločnosti bola spracovaná až k 12.12.2006 a nie ku dňu vzniku spoločnosti (07.02.2006). Hodnota majetku uvedená v odovzdávajúcom protokole nezodpovedala stavu v iných dokumentoch vyjadrujúcich skutočnú hodnotu majetku, napríklad v súvahách transformujúcich sa príspevkových organizácií. V protokole boli nesprávne uvedené hodnoty pozemkov, nehnuteľností (chýbal majetok –vrátnica vo VZZ Piešťany) a vkladateľ majetku štátu do spoločnosti (MO SR) v tejto veci nekonal.

Aj u niektorých ďalších spoločností sa preukázala nesprávna identifikácia majetku transformovaného subjektu a nezosúladenie účtovného stavu majetku so skutkovým stavom identifikovaným v procese znaleckého dokazovania, napr. Letecká nemocnica, a.s., Košice, kde výška základného imania stanovená znaleckým posudkom k 21.12.2005 bola zvýšená Dodatkom č. 1 k znaleckému posudku z 01.06.2006 o 33 600 tis. Sk (spolu s rezervným fondom). U Nemocnice ministerstva obrany, a.s. Bratislava (ďalej len „NMO Bratislava“) bolo pôvodné ZI stanovené znaleckým posudkom z 21.12.2005, zvýšené Dodatkom č. 1 k znaleckému posudku z 02.08.2006 o sumu 18 200 tis. Sk.

Ďalej bolo zistené, že u spoločností nebol správne vymedzený ani majetok vkladný do spoločností pre ich hlavnú činnosť (t.j. poskytovanie zdravotníckej starostlivosti), ani majetok pre ich vedľajšiu činnosť. Taktiež neboli stanovené personálne podmienky vzniku jednotlivých spoločností. Tieto skutočnosti potvrdzujú, že na strane zakladateľa spoločností (MO SR) nebola

príprave a realizácii procesu transformácie venovaná zodpovedajúca pozornosť.

Uvedený stav bol zapríčinený tým, že MO SR si nesplnilo povinnosti vyplývajúce mu z ustanovenia § 7 ods. 6 zákona č. 578/2004 Z.z., podľa ktorého „... Určujúce znaky zdravotníckych zariadení v pôsobnosti MO SR ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá MO SR po dohode s ministerstvom zdravotníctva...“ a ďalej z ustanovenia § 8 ods. 4 cit. zákona, podľa ktorého „... Minimálne požiadavky na personálne zabezpečenie a materiálno-technické vybavenie zdravotníckych zariadení v pôsobnosti MO SR ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá MO SR po dohode s ministerstvom zdravotníctva.“ **Uvedené právne normy však MO SR neboli vydané.**

Kontrola vykonaná vo VZZ Piešťany preukázala potrebu vydania takého predpisu, nakoľko v tejto spoločnosti absentovali základné dokumenty, čo negatívne ovplyvnilo jej činnosť. Napríklad spoločnosť nemala včas vydanú smernicu pre obeh a účtovanie dokladov, ktorá bola vydaná až v júni 2006, pričom spoločnosť bola založená k 07.02.2006 a chýbali i ďalšie dôležité dokumenty upravujúce napríklad mzdové náležitosti, kolektívne vyjednávanie a ďalšie činnosti spoločnosti.

Nevytvorením legislatívnych podmienok v procese transformácie MO SR nezabezpečilo vo všetkých prípadoch účelné a efektívne využitie majetku vloženého do spoločností. Transformované spoločnosti disponujú rôznym majetkom, ktorý nemá predmetnú ani vecnú súvislosť s poskytovaním zdravotníckej starostlivosti (poskytovanie prekladateľských služieb, dopravné činnosti, administratívne činnosti a pod). Napríklad v prípade VZZ Piešťany v roku 2007 (k 07.06.2007) predstavoval celkový nárast ďalšej činnosti spoločnosti z pôvodných 2 činností až na 42 činností, ktoré v prevažnej väčšine prípadov však s poskytovaním zdravotníckej starostlivosti vecne ani obsahovo nesúviseli.

Uvedeným postupom MO SR vytvorilo podmienky len pre prostú zmenu právnej formy príspevkových organizácií na spoločnosti, dôsledne však nezabezpečilo efektívne a účelné naplnenie hlavného cieľa transformácie a to poskytovanie zdravotníckej a odvodenej starostlivosti, ktorá vyplýva z ustanovenia § 84 ods. 1 zákona č. 578/2004 Z.z.

3. Uplatňovanie záujmov jediného akcionára a uplatňovanie majetkových a finančných záujmov rezortu obrany

Cieľom transformácie príspevkových organizácií mala byť optimalizácia nákladov na prevádzku, zvyšovanie produktivity a rentability spoločností. Spoločnosti mali samostatne vytvárať, rozširovať a zdokonaľovať priestor pre svoje fungovanie mimo služieb poskytovaných svojmu jedinému akcionárovi MO SR, podľa jeho požiadaviek formulovaných v zmluvných vzťahoch.

Vzhľadom na skutočnosť, že išlo o spoločnosti so 100 % majetkovou účasťou štátu, MO SR ako jediný akcionár malo plne v kompetencii ovplyvňovanie činností v spoločnostiach prostredníctvom ich orgánov a malo zabezpečiť potreby štátu a rezortu, ale i fungovanie spoločností. Dosahované výsledky v jednotlivých spoločnostiach poskytujúcich zdravotnícku starostlivosť a s ňou súvisiacich, alebo od nej odvodenej služieb, však v kontrolovanom období tomu nezodpovedali. Na tento stav negatívne vplývali i časté zmeny v riadiacich a kontrolných orgánoch jednotlivých spoločností. V predstavenstvách a dozorných radách boli v kontrolovanom období vykonané zmeny vyvolané akceptovaním osobných rozhodnutí členov týchto orgánov, ale v prevažnej väčšine prípadov boli tieto zmeny vyvolané stavom fungovania orgánov spoločností, ktoré spoločnosti riadili. Kompetentné riadiace a dozorné orgány viedli spoločnosti k neuspokojivým hospodárskym výsledkom.

Uvedený stav potvrdila i kontrola vo VZZ Piešťany, kde boli napríklad zistené závažné

nedostatky v jej riadení v prvom roku existencie spoločnosti (2006). V roku po jej založení neexistovala napríklad platná organizačná štruktúra, nebol vydaný platný mzdový poriadok (smernica), v spoločnosti neboli stanovené podmienky odmeňovania napríklad riaditeľov odštepných závodov a nebola vydaná ani smernica pre schvaľovanie a podpisovanie účtovných dokladov. Uvedené dokumenty sa spracovávali až v priebehu roku 2006. Nedoriešenie mzdových a personálnych otázok zamestnancov spoločnosti nakoniec vyústilo do súdnych sporov, ktoré doposiaľ zaťažujú spoločnosť.

Podiel na zistenom stave mala i dozorná rada spoločnosti, ktorá bola v priebehu roka 2006 informovaná o zistenom stave v spoločnosti, ale svoje konanie obmedzila len na požadovanie predstavenstva spoločnosti o zjednanie nápravy; čo sa však nestalo.

Obdobne aj u ďalších spoločností, u ktorých boli dosiahnuté negatívne hospodárske výsledky (strata), predstavenstvá spoločností nekonali v zmysle citovaného ustanovenia zákona.

Kontrola dokumentov ostatných spoločností preukázala, že ani v týchto spoločnostiach si kontrolné orgány nesplnili svoju úlohu riadne a spoločnosti poskytujúce zdravotnícke služby v roku 2006 vykázali stratu v sume 118 419 tis. Sk. V roku 2007 nastalo čiastočné zlepšenie, nakoľko jedna spoločnosť (VZZ Piešťany) dosiahla zisk. Ostatné spoločnosti hospodárili i v tomto roku so stratou v celkovej výške 74 733 tis. Sk.

Osobitným prípadom bol stav zistený v a.s. Nemocnica Ministerstva obrany SR (ďalej len „NMO Bratislava“), kde v podnikateľskom pláne na rok 2007, ale i na rok 2008, bola plánovaná strata. Vtedajšie predstavenstvá a dozorné rady (spolu s akcionárom) namiesto hľadania riešení zlepšenia stavu sa uspokojili s finančným zvyšovaním ZI. Pritom už v rozpočte na nasledujúci rok v kapitole rezortu obrany boli plánované finančné prostriedky na pokrytie „plánovanej“ straty tejto spoločnosti.

V dokumentoch MO SR pojednávajúcich o transformácii spoločností, napríklad v Správe o výkone práv jediného akcionára v akciových spoločnostiach v pôsobnosti MO SR za rok 2006 a 2007 bol mimo zákonného dôvodu vykonať transformáciu, uvedený aj dôvod znižovania potrieb MO SR v oblasti poskytovania zdravotníckej starostlivosti a ostatných služieb prostredníctvom príspevkových organizácií a taktiež ekonomické dôvody vedúce k znižovaniu dopadov na rozpočet kapitoly MO SR, čo sa však kontrolovanom období nedosiahlo. Stanovenie týchto cieľov sa však minulo účinku. V rokoch 2006 a 2007 bol preto jediný akcionár (MO SR) nútený do spoločností vložiť finančné prostriedky priamo nesúvisiace s poskytovaní služieb zdravotníckej starostlivosti pre rezort (napríklad ich rozvoj alebo zlepšenie poskytovaných služieb). Finančné prostriedky boli použité na zvýšenie ZI spoločností. Takto bolo v roku 2006 u troch spoločností poskytujúcich služby zdravotníckej a odvodenej starostlivosti zvýšené ZI finančným vkladom v sume 96 700 tis. Sk; v roku 2007 použilo takto MO SR finančné prostriedky na zvýšenie ZI spoločností v celkovej sume 110 000 tis. Sk.

Kontrolou bolo zistené, že niektoré spoločnosti, napr. NMO Bratislava si vyžadovali počas celého kontrolovaného obdobia sústavnú finančnú podporu zo strany MO SR. Ich ďalšie financovanie pritom nerieši ich budúcnosť a je nepredstaviteľné, aby sa zvyšovaním ich ZI kryli prevádzkové náklady, čo v konečnom dôsledku nerieši situáciu týchto spoločností v podnikateľskom prostredí.

Z kontrolných zistení je zrejmé, že cieľom zvýšenia ZI bolo získanie finančných zdrojov na zabezpečenie chodu spoločností a riešenie platobnej neschopnosti, menej však na skvalitnenie poskytovaných služieb investíciami do rekonštrukcie a opráv, či už budov, prístrojového vybavenia a informačných systémov jednotlivých spoločností. Z predložených dokumentov vyplýva, že pre zvýšenie ZI spoločností je jedným z rozhodujúcich argumentov plánovaná a aj vykazovaná strata

spoločnosť.

Plánovanie straty jednotlivých spoločností dokumentuje, že uvedené spoločnosti nevytvárajú svojou činnosťou a hospodárením dostatok zdrojov na pokrytie všetkých svojich potrieb a plnenie záväzkov, či už voči svojim zamestnancom, alebo dodávateľom.

Tento postup zo strany jediného akcionára (MO SR) bol v rozpore s jedným z hlavných dôvodov vykonanej transformácie (mimo podmienok príslušného zákona) v tom, že transformácia mala zamedziť zvyšovanie budúcich finančných rizík a nákladov spojených s financovaním príspevkových organizácií, čo sa v skutočnosti nestalo. Naopak hospodárenie spoločností, až na výnimku v prípade VZZ, a.s. Piešťany (ktoré boli v roku 2007 jedinou ziskovou spoločnosťou), tieto riziká ďalej zvyšuje. Napríklad NMO Bratislava v svojich podnikateľských plánoch naďalej počíta so stratou. V roku 2006 bola skutočná strata 58 056 tis. Sk. Pre rok 2007 počítala spoločnosť so stratou 20 757 tis. Sk, skutočná strata však bola až 64 153 tis. Sk. Pre rok 2008 je stav ešte horší, nakoľko predpoklad straty je 41 172 tis. Sk. V upravenom podnikateľskom pláne sa počíta ešte s jej zvýšením až na sumu 50 012 520,- Sk. Takýmto spôsobom rezort obrany za roky 2006 až 2007 len u tejto jednej spoločnosti prišiel o finančné prostriedky v sume 200 000 tis. Sk a ak sa naplnia predpoklady vývoja u tejto spoločnosti pre rok 2008, uvedená suma sa zvýši najmenej na 250 000 tis. Sk.

Transformácia tak nevyriešila zlepšenie hospodárenie v spoločnostiach, ale ani finančné zníženie zaťaženia rozpočtovej kapitoly rezortu obrany. Takéto použitie finančných prostriedkov nebolo hospodárne, čo je v rozpore s ustanovením § 19 ods. 6 zákona č. 523/2004 Z. z.

Uvedené skutočnosti potvrdzuje i prípad finančného zvýšenia ZI u spoločnosti Vojenská zotavovňa a hotel Smrekovica v sume 5 000 tis. Sk. V roku 2007 bola použitá časť tejto sumy v objeme 4 020 tis. Sk na zakúpenie minibusu. Takúto investíciu nemožno považovať za efektívnu investíciu do rozvoja spoločnosti.

Kapacity spoločností poskytujúcich zdravotnícku a odvedenú starostlivosť pre príslušníkov a zamestnancov OS SR a MO SR boli v roku 2007 využívané v priemere od 11 % do 34 % z celkových výnosov spoločností.

Uvedené skutočnosti potvrdzujú, že kapacity jednotlivých spoločností sú pre potreby OS SR a MO SR predimenzované a spoločnosti mali hľadať iné zdroje a možnosti dosiahnutia pozitívnych hospodárskych výsledkov. Pritom riadiace a kontrolné orgány spoločností, menované jediným akcionárom (MO SR), mali tieto úlohy zabezpečiť. V skutočnosti boli však dosiahnuté negatívne výsledky (s výnimkou VZZ Piešťany v roku 2007), teda uvedené orgány svoje poslanie nesplnili, naopak MO SR formou finančného zvýšenia ZI spoločností neefektívne zaťažilo svoj rozpočet.

Záver

Pri vzniku spoločností poskytujúcich zdravotnícku starostlivosť sa nerešpektovali podmienky, v ktorých sa nachádzali ich právni predchodcovia (príspevkové organizácie).

Podstatne nižšie počty OS SR a MO SR mali a do budúcnosti budú mať výrazne nižšie požiadavky na využitie kapacít spoločností. V rozpore s týmito vopred známymi aspektmi pripravovanej transformácie bol i samotný proces realizácie transformácie. Tento prebehol prostým prechodom predchádzajúcich štruktúr s existujúcimi ľudskými zdrojmi a s minimálnymi finančnými zdrojmi do inej právnej formy už existujúcich transformovaných subjektov.

Nezabezpečením zodpovedajúcich podmienok transformácie vznikol neprehľadný proces, v ktorom nebolo zrejmé, aká je skutočná hodnota majetku vkladanej do vznikajúcich spoločností, keďže neboli spracované protokoly o odovzdaní a prevzatí majetku príspevkových organizácií, napríklad v prípade VZZ Piešťany.

napríklad v prípade VZZ riest anu.

O novovzniknutých spoločnostiach sa predpokladalo, že budú subjektmi schopnými efektívne fungovať v súčasných podmienkach trhu. Cieľom mala byť optimalizácia nákladov na prevádzku, zvyšovanie produktivity a rentability spoločností. Spoločnosti mali samostatne vytvárať, rozširovať a zdokonaľovať priestor pre svoje fungovanie mimo služieb poskytovaných svojmu jedinému akcionárovi MO SR, podľa jeho požiadaviek formulovaných v zmluvných vzťahoch. Namiesto toho však uzatvárali nevýhodné zmluvy, podcenili potrebu údržby základných fondov spoločností a nefungovali v nich vnútorné procesy. V ich činnostiach pôsobili aj ďalšie negatívne faktory, ktoré spoločnosti finančne zaťažovali a viedli k strate v hospodárení. Jediný akcionár namiesto efektívnej analýzy stavu a prijatia radikálnych opatrení, naďalej zaťažoval svoj rozpočet zvyšovaním imania spoločností bez jeho efektívneho a účinného naplnenia.

Samotný proces transformácie spoločností nebol dostatočne vecne a obsahovo pripravený. V spoločnostiach nebola zabezpečená zodpovedajúca kontrola z úrovne predstavenstiev spoločností, ani z úrovne jediného akcionára (MO SR), prostredníctvom dozorných rád.

Výsledky kontrol boli prerokované so štatutárnymi zástupcami kontrolovaných subjektov. Na odstránenie kontrolou zistených nedostatkov boli prijaté konkrétne termínované opatrenia, ktoré sú zamerané predovšetkým na zlepšenie kontrolnej činnosti.

Správa o výsledku kontroly bola zaslaná predsedovi vlády SR, ministrovi obrany SR, Výboru Národnej rady SR pre financie, rozpočet a menu a Výboru Národnej rady SR pre obranu a bezpečnosť.